

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město, Tel. +420 257 042 094,
ID datové schránky: qr9ab9x, e-mail: arbitr@finarbitr.cz, https://www.finarbitr.cz

Navrhovatel

Zástupce

Mgr. Petr Němec
advokát a zapsaný mediátor
IČO 886 91 071
Mendíků 1396/9
14000 Praha 4 - Michle

Instituce

Bolona a.s.
IČO 285 68 249
Jiráskova 81/13
77900 Olomouc - Hodolany

Č. j. FA/SR/SU/790/2018 - 20

Praha 21. 2. 2019

Rozhodnutí o námítkách

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 8. 3. 2018 na návrh Navrhovatele, proti Instituci, vedeném podle zákona o finančním arbitrovi a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), o námítkách Navrhovatele ze dne 26. 6. 2018, č. j. FA/SR/SU/790/2018 - 10, proti usnesení finančního arbitra ze dne 13. 6. 2018, č. j. FA/SR/SU/790/2018 - 9, takto:

Námítky navrhovatele, , doručené finančnímu arbitrovi dne 26. 6. 2018, č. j. FA/SR/SU/790/2018 - 10, se zamítají a usnesení finančního arbitra ze dne 13. 6. 2018, č. j. FA/SR/SU/790/2018 - 9, se podle § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi potvrzuje.

Odůvodnění:

1. Řízení o návrhu

Navrhovatel se v řízení domáhá, aby finanční arbitr rozhodl o tom, že SMLOUVA O PODNIKATELSKÉM ÚVĚRU, kterou Navrhovatel a Instituce uzavřeli dne 7. 5. 2013, a ve které se Instituce zavázala poskytnout Navrhovateli úvěr ve výši 500.000,- Kč a Navrhovatel se zavázal úvěr Instituci vrátit společně s úroky ve 240 měsíčních splátkách po 7.917,- Kč a zaplatit Instituci poplatek za sjednání úvěru ve výši 15.000,- Kč (dále jen „Smlouva o úvěru“), je smlouvou o spotřebitelském úvěru v režimu zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, a jako taková je neplatná, protože Instituce před uzavřením Smlouvy o úvěru neposoudila s odbornou péčí schopnost Navrhovatele jako spotřebitele splácet jeho závazek z této smlouvy. Navrhovatel se současně domáhá vydání částky 890.850,- Kč, kterou Instituci zaplatil na základě Smlouvy o úvěru nad jistinu úvěru.

Finanční arbitr ze shromážděných podkladů a po jejich pečlivém právním posouzení nezjistil, že by Navrhovatel vystupoval v úvěrovém vztahu ze Smlouvy o úvěru v postavení spotřebitele, tedy že by spor Navrhovatele a Instituce ze Smlouvy o úvěru byl sporem spotřebitele a věřitele při poskytování spotřebitelského úvěru ve smyslu § 1 odst. 1 písm. c) zákona o finančním arbitrovi.

Finanční arbitr návrh Navrhovatele na zahájení řízení musel posoudit jako nepřípustný ve smyslu § 9 písm. a) zákona o finančním arbitrovi a řízení o něm podle § 14 odst. 1 písm. a) zákona o finančním arbitrovi zastavit usnesením ze dne 13. 6. 2018, č. j. FA/SR/SU/790/2018 – 9 (dále jen „Usnesení“).

3. Námítky Navrhovatele proti Usnesení

Navrhovatel v Námítkách zopakoval svá tvrzení z řízení předcházejícího vydání Usnesení, tedy že trvá na tom, že Smlouvu o úvěru uzavřel v postavení spotřebitele, protože „ve skutečnosti žádala instituci o spotřebitelský úvěr, který jí však nebyl poskytnut už jen z toho důvodu, že instituce shledala na straně navrhovatelky nedostatek finančních příjmů, tudíž jí [pod] podmínkou vyřízení živnostenského oprávnění nabídla úvěr podnikatelský“.

Navrhovatel připustil, že „napodepisovala řadu dokumentů předpřipravených institucí, v nichž figurovala jako podnikatel“, ale současně namítl, že „nezamýšlela ani v té době podnikatelkou být“.

Navrhovatel v Námítkách navrhuje, aby finanční arbitr „vyslechl ji i jejího manžela ■■■, aby tím bylo najisto postaveno, že žádala o úvěr jako spotřebitel, přičemž do zřízení živnostenského oprávnění byla záměrně vmanipulována institucí, a zároveň tím byla rovněž prokázána skutečná vůle navrhovatelky směřující k uzavření Smlouvy“.

Navrhovatel stejně jako v řízení předcházejícímu vydání Usnesení navrhl, aby si finanční arbitr od Instituce vyžádal přehled úvěrů, které poskytla, a „prověřil úvěrované subjekty, když bude jistě zjištěno, že tyto subjekty měly živnostenské oprávnění jen krátce a jejich výsledky bude na jisto dáno, že žádali o úvěr jako spotřebitelé“. Navrhovatel v této věci odkazuje na rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 11. 2017, č. j. ■■■, a navrhuje důkaz výsledkem ■■■, a ■■■, oba bytem ■■■ (dále jen „Povinní“). Navrhovatel dále odkazuje i na reportáž České televize dostupnou na webových stránkách <https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1097429889-cerne-ovce/218452801080314/obsah/606902-uver> (dále jen „Reportáž“) s tím, že „bude najisto dán závěr o tom, jaké praktiky instituce uplatňuje, a zároveň tím bude dokázáno, že z předmětného právního vztahu s institucí [Navrhovatel] vystupuje jakožto spotřebitel“.

Navrhovatel v námítkách proti Usnesení shrnul, že skutečnost, že Navrhovatel uzavřel Smlouvu o úvěru v postavení spotřebitele, resp. že tato smlouva je případem „podvodného a zastřeného jednání instituce“, svědčí „i skutečnost, že instituce se obohatila nejen na osobě navrhovatelky, ale patrně i na dalších spotřebitelích“. V této souvislosti Navrhovatel odkázal na rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 20. 5. 2014, č. j. ■■■, a navrhuje důkaz výsledkem ■■■ (dále jen „Dlužník“), jejíž skutkové tvrzení coby dlužníka je uvedeno v uvedeném rozhodnutí, když Navrhovatel argumentuje, že „Dlužnice uvedla, že si od instituce vypůjčila finanční prostředky a následně se dostala do finančních problémů, když jí byl celý dluh zesplatněn a instituce na žádosti dlužnice o výši dluhu nereagovala a následně pohledávku postoupila na jinou společnost a v řízení už nevystupovala. I v této věci přitom byl dlužnicí zmíněn konstrukt podnikání instituce, postavený na jejím záměrném obohacení vůči dlužnici a dlužníkům obecně“. Navrhovatel tvrdí, že ačkoliv se „nejednalo o totožný případ jako tento, [Navrhovatel] má za to, že se nejedná o případ nahodilý a ojedinělý, ba naopak se jedná o celou řadu obdobných kauz, ve kterých jsou spotřebitelé institucí uváděni v omyl, a je zde rovněž záměrně obcházen zákon“.

4. Řízení o námítkách

Finanční arbitr podle § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě

skutečností zjištěných v souladu se zákonem o finančním arbitrovi a zvláštními právními předpisy.

Ustanovení § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi dává stranám sporu právo podat proti usnesení finančního arbitra odůvodněné námitky, a to v zákonem stanovené lhůtě 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení usnesení. Včasné podané námitky mají odkladný účinek. Podle § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje o námitkách rovněž finanční arbitr, který usnesení buď potvrdí, změní nebo zruší.

Finanční arbitr posoudil námitky Navrhovatele jako přípustné odůvodněné námitky ve smyslu § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 24 zákona o finančním arbitrovi a § 81, 82 a 83 správního řádu.

Finanční arbitr je bezplatný státem zřízený orgán mimosoudního řešení spotřebitelských sporů na finančním trhu. Spory rozhoduje finanční arbitr v řízení, kdy návrh na zahájení řízení může podat pouze spotřebitel. Je-li navrhovatelem podnikatel, jde o neodstranitelnou překážku řízení před finančním arbitrem, spor do působnosti finančního arbitra nenáleží a finanční arbitr řízení o návrhu musí zastavit.

Navrhovatel mohl tvrzené zastřené právní jednání (že Smlouva o úvěru je ve skutečnosti smlouvou o spotřebitelském úvěru, když Navrhovatel žádal Instituci o spotřebitelský úvěr, ale Instituce Navrhovateli odmítla spotřebitelský úvěr poskytnout s tím, že Navrhovatel nemá dostatečně vysoké příjmy, a současně mu nabídla, že pokud si Navrhovatel zřídí živnostenské oprávnění, Instituce mu poskytne úvěr, a tedy že Instituce při uzavírání této smlouvy věděla, že Navrhovatel nejedná v postavení podnikatele) doložit hodnověrným záznamem komunikace s Institucí předcházející uzavření Smlouvy o úvěru. Jelikož Navrhovatel ani Instituce v řízení žádný takový záznam nepředložili, musel finanční arbitr vycházet pouze z podkladů, které Navrhovatel podepsal před uzavřením Smlouvy o úvěru a ve kterých je označen svým identifikačním číslem a současně buď potvrzuje, že mu je známo, že Instituce poskytuje úvěry začínajícím podnikatelům, nebo prohlašuje, že je podnikatelem od roku 2013, a žádá o poskytnutí úvěru na podnikání (dále jen „Dokumenty“).

Pokud jde o komunikaci Navrhovatele s Institucí předcházející uzavření Smlouvy o úvěru, resp. o doložení průběhu sjednávání Smlouvy o úvěru, Navrhovatel ani netvrdí, že by Povinní nebo jiní klienti Instituce byli přítomni na jednání Navrhovatele s Institucí předcházejícím uzavření Smlouvy o úvěru. Nadto finanční arbitr se s návrhem na dokazování výsledkem Povinných vypořádal již v Usnesení, když jej odmítl provést s tím, že pravomocným rozhodnutím Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 11. 2017, č. j. ■■■, bylo rozhodnuto o tom, že ve smluvním vztahu s Institucí Povinní vystupovali v postavení podnikatelů. Případný důkaz výsledkem Povinných by tak ve světle tohoto soudního rozhodnutí nemohl potvrdit, že Povinní vystupovali ve smluvním vztahu s Institucí v postavení spotřebitelů, natož, že Navrhovatel uzavřel Smlouvu o úvěru v postavení spotřebitele. Finanční arbitr proto neprovedl navrhovaný důkaz výsledkem Povinných, ani neprověřoval další klienty Instituce, když takové důkazy jednak nevypovídají o průběhu jednání Navrhovatele s Institucí a jednak nejsou vzhledem k obsahu Dokumentů (a v případě Povinných i vzhledem k jejich vystupování ve smluvním vztahu s Institucí v postavení podnikatelů) způsobilé potvrdit, že Navrhovatel jednal s Institucí v postavení spotřebitele.

Pokud jde o návrh Navrhovatele, aby finanční arbitr vyslechl jeho manžela, za situace, kdy Navrhovatel nedoložil žádný podklad, který by mohl sloužit (na rozdíl od Dokumentů) jako hlavní přímý nebo nepřímý důkaz o tvrzeném jednání Instituce, může být výslech jeho manžela jako osoby blízké mající zájem na výsledku řízení sotva relevantní. Nadto vzhledem k osobnímu vztahu Navrhovatele a jeho manžela, kdy manžel Navrhovatele má zájem na výsledku řízení před finančním arbitrem, lze pochybovat o objektivitě případné výpovědi manžela Navrhovatele. Finanční arbitr proto důkaz výsledkem manžela Navrhovatele neprovedl. Finanční arbitr neprovedl ani Navrhovatelem navrhovaný důkaz výsledkem

Dlužníka, neboť v řízení vedeném u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. ■ se jednalo o skutkově odlišný případ (což Navrhovatel výslovně připouští), když se soud vůbec nezabýval tím, zda Dlužník jednal s Institucí v postavení spotřebitele nebo podnikatele.

Z obsahu Reportáže finanční arbitr zjistil, že ta neobsahuje nad rámec videozáznamu zachycujícího sdělení Navrhovatele, že Instituci žádal o poskytnutí úvěru „na sjednocení různých půjček... Můj plat k tomu nestačil, aby mi ten úvěr dali, tak mně řekli, že si musím udělat živnostenský list“, vyjádření Davida Šmejkal, ředitele Poradny při finanční tísni, o.p.s., „[s]potřebitelka přišla za firmou, že si chce vzít spotřebitelský úvěr, jako spotřebitel. Firma jí ovšem takzvaně natlačila podnikatelský úvěr, přesvědčila ji, aby si vzala IČO, a to je podle mě obcházení zákona“, a sdělení Daniela Hůleho, vedoucího programů Kariérního a Dluhového poradenství, Člověk v tísni o.p.s., „je to jasně šmejdský záměr. Tam nic jiného já nejsem schopný spatřovat ...Jako bych se nesnažil vinit oběti takovýchto společností, ale spíše stát má nastavit férové mantinely toho podnikání. A to si myslím, že dnes už platí, ale samozřejmě to obcházení přes podnikatelské úvěry trvá dál“, žádné další videozáznamy, které by se vztahovaly k průběhu sjednávání Smlouvy o úvěru. Pouhé ničím nedoložené tvrzení osob, které nebyly přítomné sjednávání Smlouvy o úvěru, a tedy mohou vycházet pouze z vyjádření Navrhovatele, však ničeho nevypovídá o procesu uzavírání této smlouvy. Stejně tak ani ničím nedoložená opakovaná tvrzení Navrhovatele nemohou prokázat, že Navrhovatel neuzavřel Smlouvu o úvěru v rámci své podnikatelské činnosti, jak vyplývá z obsahu této smlouvy a z Dokumentů. Ani Reportáž tak není ve světle obsahu Smlouvy o úvěru a Dokumentů způsobilá potvrdit Navrhovatelem tvrzený průběh uzavírání Smlouvy o úvěru.

Za účelem objasnění průběhu sjednávání Smlouvy o úvěru, resp. shromáždění dalších dokladů o komunikaci Navrhovatele s Institucí předcházející uzavření této smlouvy finanční arbitr vyzval Navrhovatele k podání ústního vysvětlení.

Při Ústním vysvětlení Navrhovatel finančnímu arbitrovi tvrdil, že „mu Instituci doporučil obchodní zástupce společnosti Provident Financial s.r.o...., který Navrhovateli současně sdělil, že si Navrhovatel nejprve musí zřídit živnostenské oprávnění“.

K obsahu Dokumentů a Smlouvy o úvěru, v nichž je Navrhovatel buď označen jako podnikatel, nebo Navrhovatel zmiňuje, že mu je známo, že Instituce poskytuje úvěry začínajícím podnikatelům, nebo prohlašuje, že je podnikatelem od roku 2013, případně žádá o poskytnutí úvěru na podnikání, či se zavazuje, že poskytnuté prostředky použije pouze pro účely podnikání, Navrhovatel při Ústním vysvětlení doplnil, že „jelikož je důvěřivý, tyto dokumenty podepsal, aniž by je četl“.

K doložení spotřebitelského charakteru Smlouvy o úvěru Navrhovatel znovu navrhl důkaz výslechem Povinných a Dlužníka. Finanční arbitr Navrhovateli připomněl, že se s návrhem na dokazování výslechem Povinných vypořádal již v Usnesení. K návrhu na důkaz výslechem Dlužníka finanční arbitr Navrhovateli sdělil, že mu není zřejmé, jakou skutečnost by měl takový důkaz ve vztahu k Navrhovatelem tvrzenému spotřebitelskému charakteru Smlouvy o úvěru doložit, když se v případě Dlužníka jednalo o skutkově odlišný případ, neboť Krajský soud v Hradci Králové se ve svém usnesení ze dne 20. 5. 2014, č. j. ■, nezabýval otázkou postavení Dlužníka jako spotřebitele, resp. podnikatele. Navrhovatel finančnímu arbitrovi sdělil, že se pokusí doložit spotřebitelský charakter Smlouvy o úvěru dalšími doklady.

Finanční arbitr Navrhovatele v rámci Ústního vysvětlení vyzval podle § 12 odst. 5 zákona o finančním arbitrovi, aby takové doklady předložil ve lhůtě 15 dnů ode dne podání ústního vysvětlení. Navrhovatel na tuto výzvu reagoval podáním, v jehož rámci finančnímu arbitrovi předložil výpis z obchodního rejstříku Instituce s tím, že Navrhovatel „svůj předpoklad, že se bude v daném případě jednat o spotřebitelský úvěr, založila, kromě ústního jednání s Institucí také na tom, že při ověřování společnosti Bolona a.s. v obchodním rejstříku zjistila,

že společnost má již od roku 2011 uvedeno jako předmět podnikání 'poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru'. Z daného dovodila, že jí bude poskytnut spotřebitelský úvěr, a proto si u dané společnosti žádala o poskytnutí úvěru“.

Navrhovatel tvzení, že mu Instituci doporučil obchodní zástupce jiného poskytovatele úvěrů, který mu zároveň sdělil, že si bude za tímto účelem muset zřídit živnostenské oprávnění, nedoložil.

Tvrzení Navrhovatele, že podepsal Dokumenty a Smlouvu o úvěru bez toho, že by je četl, nelze bez dalšího přičítat k tíži Instituce, ale k tíži samotného Navrhovatele. Navrhovatel v řízení ani nedoložil, dokonce ani netvrdí, že by ho Instituce nutila tyto dokumenty podepsat bez jejich předchozího přečtení, nebo že by ho ujistovala, že se tyto listiny týkají spotřebitelského úvěru. Ani této námitce Navrhovatele tak nelze přisvědčit.

Pokud jde o argument Navrhovatele, že spotřebitelský charakter Smlouvy o úvěru vyplývá ze skutečnosti, že Instituce byla v době uzavření této smlouvy držitelem živnostenského oprávnění s předmětem podnikání „Poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru“, na jehož základě byla oprávněna poskytovat spotřebitelské úvěry, ani z této skutečnosti nelze vzhledem k obsahu Dokumentů dovodit, že Navrhovatel vystupoval při sjednávání Smlouvy o úvěru v postavení spotřebitele.

Nadto z veřejného seznamu živnostenského rejstříku finanční arbitr zjistil, že Instituce je obchodní společností, která sice byla v době uzavření Smlouvy o úvěru držitelem shora uvedeného živnostenského oprávnění, avšak současně byla držitelem živnostenského oprávnění s předmětem podnikání „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“ a oborem činnosti „Služby v oblasti administrativní správy a služby organizačně hospodářské povahy“ s datem vzniku oprávnění 4. 12. 2008 na dobu neurčitou. Na základě tohoto živnostenského oprávnění a při splnění dalších podmínek v souladu se zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů, tak Instituce byla v době uzavření Smlouvy o úvěru oprávněna podle přílohy č. 4 nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, ve znění účinném v době uzavření Smlouvy o úvěru, poskytovat úvěry a půjčky z vlastních zdrojů, tedy i úvěry, které nejsou spotřebitelskými úvěry ve smyslu § 1 odst. 1 písm. c) zákona o finančním arbitrovi. Námitka Navrhovatele, že spotřebitelský charakter Smlouvy o úvěru vyplývá z živnostenského oprávnění Instituce, je proto lichá.

Ve Vyjádření Navrhovatel nepředložil ani neoznačil žádné další doklady k prokázání svého tvrzení, že uzavřel Smlouvu o úvěru v postavení spotřebitele, když se omezil na pouhé sdělení „všechny důkazy a informace, které měla k dispozici, již Finančnímu arbitrovi navrhla a sdělila“.

5. K výroku rozhodnutí

Navrhovatel ani v Námitkách, ani v rámci Ústního vysvětlení, ani v dodatečně lhůtě poskytnuté mu k tomu finančním arbitrem, ani ve Vyjádření nepředložil žádné podklady svědčící o průběhu sjednávání Smlouvy o úvěru, které by potvrdily, že Navrhovatel tuto smlouvu uzavřel v postavení spotřebitele. Jedinými doklady o průběhu sjednávání Smlouvy o úvěru jsou tak Dokumenty, v nichž je Navrhovatel označen svým identifikačním číslem a současně buď prohlašuje, že mu je známo, že Instituce poskytuje úvěry začínajícím podnikatelům, nebo prohlašuje, že je podnikatelem od roku 2013 a žádá o poskytnutí úvěru na podnikání.

Navrhovatel v řízení nepředložil, resp. neoznačil ani žádné jiné důkazy, které by vypovídaly přímo o průběhu sjednávání Smlouvy o úvěru a které by byly vzhledem k obsahu Dokumentů a Smlouvy o úvěru způsobilé potvrdit, že Navrhovatel uzavřel Smlouvu o úvěru v postavení spotřebitele.

Na základě všech shora uvedených skutečností finanční arbitr zamítl námitky Navrhovatele a Usnesení potvrdil, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Rozhodnutí o námitkách je podle § 16 odst. 4 zákona o finančním arbitrovi konečné. Podle § 76 odst. 3 věty druhé správního řádu nabývá usnesení právní moci, bylo-li oznámeno a nelze-li proti němu podat odvolání.

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr

Doručuje se
Navrhovatel – datová schránka zstk6wh8
Instituce – datová schránka 86kc7kk

